

had gehad. Inderdaad maakte hij de kronkels los en tot mijn schrik zag ik, dat het een *Naja tripudians* was. Vergissen was hier onmogelijk.

De slang nam onmiddellijk de typische, dreigende verdedigingshouding aan en siste daarbij duidelijk hoorbaar. Ook de omringende Inlanders riepen onmiddellijk „oelar sendok"! De vangers speelde lachend met het dier, werd tot mijn verbazing niet gebeten en nam de slang mee naar huis.

Den volgenden morgen deelde één mijner kennissen, die bevriend was met den controleur, mij mede, dat er op het controleurskantoor een klerk was, die allerlei kunstjes met een slang uithaalde. Toen de klerk 's middags voor andere bezoekers weer een seance zou geven en in den cartonnen doos greep, waarin de slang was opgeborgen, trok hij plotseling de hand terug, daar het ondiep hem in de muis van de hand had gebeten. Ook dit liet hem onverschillig, want onmiddellijk daarop herhaalde hij zijn kunstjes met de slang. Dit gebeurde 's middags ± 1 uur. Dien zelfden middag tegen een uur of zes was ik op bezoek bij den dokter, toen er een paar Inlanders kwamen en hem verzochten mee te komen naar een kampong, waar iemand „ziek”

lag, die door een slang was gebeten. De arts spoedde zich er onmiddellijk, gewapend met zijn tasch, heen en vond onzen klerk reeds in doodstrijd. Een ijlings toegediende kamferinjectie kon den ongelukkige echter niet meer baten.

Den volgenden morgen lag de slang als corpus delicti in het leeg kippenhok van den controleur voor belangstellenden te kijk, totdat ten slotte een schot een eind aan haar leven maakte.

Ik schatte de lengte van het dier op $\pm 1,5$ m.

Bandoeng, 20 Mei 1938. W. H. DE KRAMER.

Alang-alang-savannen. — In „Tectona”, dl. 30 (1937), p. 641 zegt Dr VAN STEENIS: „Merkwaardig is — en die opvatting gaat terug naar JUNGHUHN —, dat volgens velen, alang² in die

Fig. 1. Alang²-savanne in Zuid-Tjiandjoer.

[foto v. d. schr.]

graszeën een groote rol zou spelen. Waar dit een zeer verspreide meening is, wil ik die nogmaals rechtzetten. Alang² is, ook in de grasbrandterreinen, een vrij sporadisch voorkomend gras. Alle hooge grassen worden zonder meer voor alang² uitgekreten . . .”, enz. En tot slot: „Ik krijg den indruk, dat in Indië de meeste alang² nog langs de spoorbanen te vinden is.”

Naar aanleiding van bovenstaande opmerkingen zij eraan herinnerd, dat langs de Zuidkust van den Preanger en elders in West-Java uitgestrekte savanne-achtige terreinen worden aangetroffen, waarop *Imperata* (Soend. eurih) zonder twijfel het meest dominerend gewas is. Tezamen vormen deze alang²-savannen een oppervlakte van vele duizenden hectaren. Dergelijke alang²-savannen zijn ons ook bekend uit de Lampongs.

M. BARTELS Jr.

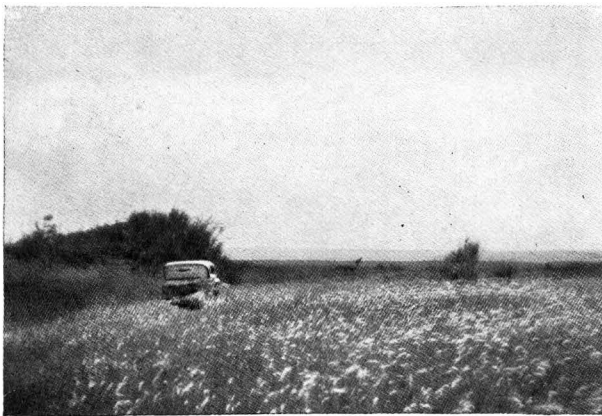

Fig. 2. Bloeiend alang²-veld in het

[foto v. d. schr.] Sindangbarangsche.

BOEKBESPREKING

Het Aquarium, vereenigd met „Flora en Fauna”. Maandblad voor Aquarium- en Terrariumkunde. Uitgave van den Ned. Bond van Aquarium-vereenigingen. — Jrg. VIII, No. 12, 1 Mei 1938.

De meeste nummers van dit tijdschrift, dat zich thans in zijn 8ste jaar bevindt, behandelen hoofdzakelijk onderwerpen, die den aquariumvriend interesseeren. De reden hiervan is, dat in Nederland

evenals elders het aantal aquariumhouders zeer veel grooter is dan dat van de terrariumvrienden. Des te meer is het te waardeeren, dat de bovengenoemde „Eor d” het Mei-nummer van dit jaar speciaal aan de terrariumkunde heeft gewijd. Onder de bijzondere redactie van den zeer kundigen beoefenaar der terrariumkunde, den heer J. Th. TER HORST te 's Gravenhage, is dit nummer uitgegroeid tot een buitengewoon mooi boekje van 43 bladzijden dat „Wenken voor Candidaat-Terrariumhouders” (TER HORST) verstrekt, „Eenige voorbeelden van Terraria voor beginners” (PIETERS) en „Het Boomkikkerterrarium” (V.D. LAAN) behandelt, voorts een artikel over „Lymnodynastes tasmaniensis—de schuimnestbouwende kikker uit Australië (PATERNOTTE) brengt, alsmede over „Een gelukke kweek van de Marmersalamander” (LODEWIJKS), „Het Slangenterrarium” (TER HORST), „De Ringslang”, „Het Aqua-Terrarium” (WERNER), enz. enz. Ook het groote aantal illustraties is uitstekend verzorgd.

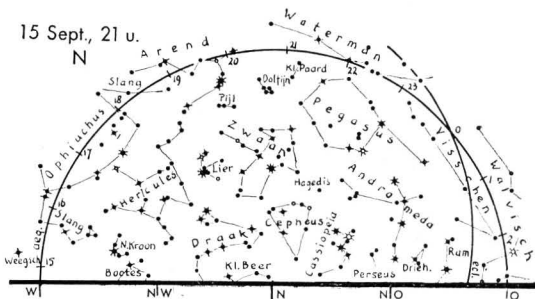
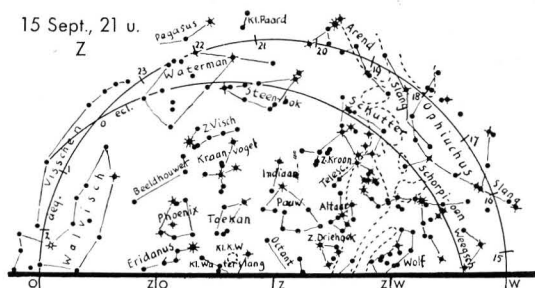
De Indische terrariumvriend zal dit nummer van „Het Aquarium” met veel belangstelling lezen en bij hem zal de wensch wakker worden, dat de Ned. Bond later ook een speciaal nummer aan terrarium-dieren en -planten zal wijden, die in den Maleischen Archipel voorkomen. Dat zijn geenszins, zooals velen meenen, slechts slangen: Ned. Indië is ook rijk aan andere reptielen en amphibieën. Het herbergt ook boomkikkers, die een uiterst interessanten schuimnestbouw en broedverzorging vertoonen.

Mocht de Ned. Bond een deskundige zoeken voor zoo'n speciaal nummer op dit gebied, dan zij hier —om van andere deskundigen te zwijgen— den naam genoemd van Dr KOPSTEIN te Malang, die evenals zijn echtgenoot een buitengewoon kenner is van de voor terraria in aanmerking komende dierenwereld.

De „Ned. Bond van Aquarium-vereenigingen” — welke eigenlijk zou moeten heten „Ned. Bond van Aquarium- en Terrarium-vereenigingen” — heeft op zijn programma ook een meer intensieve „bewerking” van N. Indië staan en ondertekende aangezocht, de banden tusschen de liefhebbers in Indië weer wat aan te halen en wel onder de auspiciën van den „Bond”. Nadat de Indische zuster-vereenigingen zich in de laatste jaren zoo op den achtergrond gehouden hebben, verzoekt de „Bond” alle belangstellenden in de aquarium- en terrarium-liefhebberij zich te wenden tot ondergeteekende (adres Lembangweg 51, Bat.-C, tel. 5313).

Dr A.L. BUSCHKIEL.

DE STERRENHEMEL IN SEPTEMBER

GELDIGHEID DER STERRENKAARTJES :

15 Mei	15 Juni	15 Juli	15 Aug.	15 Sept.	15 Oct.
5 u.	3 u.	1 u.	23 u.	21 u.	19 u.

Aan het begin van iedere maand gelden zij één uur later, op het einde één uur vroeger.

MAANPHASEN : E. K. 3 Sept. ; V.M. 10 Sept. ; L.K. 17 Sept. ; N.M. 24 Sept.

PLANETEN. — MERCURIUS is sinds 28 Aug. morgenster, maar bereikt reeds op 13 Sept. de grootste westelijke elongatie (opkomst 4,8 u.), zal nauwelijks zichtbaar worden en verdwijnt tegen het einde der maand zeker uit het oog.

VENUS bereikt op 11 Sept. de grootste oostelijke elongatie (ondergang 20,8 u.) en is als avondster zeer goed te zien.

MARS begint in de ochtendschemering op te doemen (opkomst op den 16den te 4,9 u.). De conjunctie met REGULUS op den 5den zal wel moeilijk zichtbaar zijn. Meer kans heeft de conjunctie met MERCURIUS in den nacht van 16 op 17 Sept.

JUPITER blijft goed waarneembaar (R. K. 21,8 bij de uiterste sterren van den Steenbok ; ondergang 4,1 u. op 16 Sept.).

SATURNUS (R. K. 1,1 in de Visschen) is bijna den geheelen nacht te zien (opkomst 20,5 u. — 18,4 u.)

S. W. VISSER.